

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

10.01.2023. Nr. 1-8/2

**Latvijas Republikas Saeimas
Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija**
aizsardzibas.komisija@saeima.lv

Par likumprojektu “Valsts aizsardzības dienesta likums” Nr.67/Lp14

Tiesībsargs pirms 2.lasījuma ir iepazinies ar likumprojektu Nr. 67/Lp14 “Valsts aizsardzības dienesta likums”, kā arī līdz 2023.gada 10.janvāra pulksten 18:00 publicētajiem institūciju, tostarp Aizsardzības ministrijas un Saeimas Juridiskā biroja, priekšlikumiem. Konceptuāli tiesībsargs pievienojas Saeimas Juridiskā biroja paustajiem apsvērumiem, kā arī atkārtoti vērš uzmanību uz riskiem tiesiskās vienlīdzības nodrošināšanā.

1.Likumprojekta 2.pants noteic, ka pienākums pildīt VAD tiek attiecināts tikai uz vīriešiem. Tiesībsargs uzskata, ka joprojām nav pietiekami pamatots, kādēļ tiesību normas paredz atšķirīgu attieksmi pret personām atkarībā no viņu dzimuma, jo sevišķi ņemot vērā VAD ciešo saistību ar likumprojektā minēto valsts aizsardzības civilo dienestu.

Tiesībsargs aicina, turpinot likumprojekta izskatīšanu un ņemot vērā pietiekami būtisko priekšlikumu skaitu no paša likumprojekta izstrādātāja, precizēt likumprojekta anotāciju ar pamatojumu atšķirīgai attieksmei pret personām to dzimuma dēļ, vai arī precizēt likumprojektu, novēršot šādas atšķirības.

2. Aizsardzības ministrija ir sniegusi priekšlikumu: “10. Izteikt pārejas noteikumu 2. punktu šādā redakcijā: “2. Iesaukšanai valsts aizsardzības dienestā ir pakļauti pilsoņi – vīrieši, kuri dzimuši pēc 2004.gada 1.janvāra.”, kā arī priekšlikumu: “11. Izteikt pārejas noteikumu 3. punktu šādā redakcijā: “3. Iesaukums valsts aizsardzības militārajā dienestā līdz dienai, kad stājas spēkā Valsts aizsardzības civilā dienesta likums, notiek tikai uz brīvprātības pamata.”.

Tiesībsargs aicina precizēt pārejas noteikumu 2.punktu, lai paredzētu, ka 2004.gada 1.janvāris ir robežšķirtne brīvprātīgai dienesta uzsākšanai, savukārt piespiedu iesaukšana ir pieļaujama tikai attiecībā uz personām, kas 18.gadu vecumu ir sasniegušas brīdī, kad spēkā stājies Valsts aizsardzības civilā dienesta likums.

Tiesībsarga ieskatā, šādā veidā pilnvērtīgāk tiktu nodrošināta personu brīva izvēle un iesaukšanai nebūtu pakļautas personas laikā, kamēr pilnībā nav pieņemts

tiesiskais regulējums attiecībā uz dienesta aizstāšanu, kā arī tiek īstenoti pārējie likuma 3.pantā ietvertie dienesta veidi.

3. Tāpat tiesībsargs aicina jau likumprojektā noteikt pamata kritērijus valsts aizsardzības dienesta aizstāšanai ar valsts aizsardzības civilo dienestu. Šobrīd Aizsardzības ministrijas sniegtie priekšlikumi paredz likumprojekta 5.pantā ietvert deleģējumu Ministru kabinetam, taču, tiesībsarga ieskatā, šiem kritērijiem primāri būtu jābūt noteiktiem jau likuma līmenī.

Ar cieņu
tiesībsarga vietniece

Ineta Piļāne

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu